

Windfall tax: otázky její konstrukce v České republice

Abstrakt

Diplomové práce se zabývá kritickou analýzou právní úpravy daně z neočekávaných zisků v České republice. Jejím cílem je zanalyzovat, zda je právní úprava daně z neočekávaných zisků v souladu s ústavním pořádkem České republiky. Za tímto účelem též zkoumá judikaturu nejvyšších soudů České republiky a Evropského soudu pro lidská práva. Jako výzkumná metoda je použit doktrinální výzkum, založený na analýze právní úpravy daně z neočekávaných zisků, její komparaci s ostatní daňovou legislativou, a to za účelem indukce a dedukce, včetně možných řešení a návrhů *de lege ferenda*.

Vnitřní členění práce je rozvrženo systematicky do šesti kapitol. První kapitola zkoumá základní koncepty a historii windfall daní včetně důvodů jejich existence. Dále je v první kapitole provedeno zařazení daně z neočekávaných zisků do daňové soustavy České republiky a uvedena teoretická východiska přezkumu ústavnosti daní. Druhá kapitola se věnuje legislativnímu procesu a legislativním přílepkům. Následující kapitoly se věnují konstrukčním prvkům daně z neočekávaných zisků. Třetí kapitola proto analyzuje subjekty daně a kritéria pro jejich příjmy, včetně neurčitosti pojmu „rozhodné činnosti“. Čtvrtá kapitola se zaměřuje na předmět a základ daně, přičemž zkoumá rovnost mezi poplatníky a možný rdousící efekt. Pátá kapitola popisuje výpočet daně, sazbu a zdaňovací období. Závěrečná šestá kapitola se věnuje rozpočtovému určení daně a její splatnosti, včetně fiktivní daně z neočekávaných zisků.

V rámci práce jsou zkoumány čtyři klíčové hypotézy, které testují ústavnost z pohledu (i) legislativního procesu pro legislativní přílepky, (ii) neurčitosti pojmu „rozhodné činnosti“, (iii) rdousícího efektu a (iv) nerovnosti mezi poplatníky navzájem. Na jejich základě pak práce odpovídá na výzkumnou otázku: „Je možné daň z neočekávaných zisků považovat za protiústavní?“

Závěr práce poskytuje komplexní odpověď na výzkumnou otázku a potvrzení či vyvrácení stanovených hypotéz. Bylo zjištěno, že hypotézy k testovaným skutečnostem pod body (i) a (iv) jsou potvrzeny, z čehož plyne závěr o protiústavnosti daně z neočekávaných zisků.

Klíčová slova:

daň z neočekávaných zisků, diskriminace, rdousící efekt